

Μνημόνιο Συνεννόησης και δημόσιο χρέος

ΑΡΧΕΙΟ ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ 23.05.2010

Πριν ακόμα στεγνώσει το μελάνι στο Μνημόνιο Συνεννόησης με ΔΝΤ και Ε. Ε., γίνεται συζήτηση κατά πόσο συμφέρει την Ελλάδα η αναδιάρθρωση του δημόσιου χρέους. Η απάντηση σ' αυτό το ερώτημα είναι ένα ηχηρό «όχι». Το ΔΝΤ και οι εταίροι μας στην Ευρωζώνη συμφώνησαν να μας παραχωρήσουν δάνειο ύψους 110 δισ. ευρώ -ποσό χωρίς προηγούμενο στην παγκόσμια ιστορία- ώστε να αποτρέψουν τη βέβαιη χρεοκοπία της Ελλάδας, που θα συμπαρέσυρε κάποιες ευρωπαϊκές τράπεζες που έχουν ελληνικά ομόλογα και θα ασκούσε τεράστιες πιέσεις στα ομόλογα της Πορτογαλίας, της Ισπανίας και της Ιρλανδίας. Το ποσό του δανείου καθορίστηκε με βάση την υπόθεση ότι η Ελλάδα δεν θα ανακτήσει την πρόσβαση στις διεθνείς κεφαλαιαγορές όσο διαρκεί το σταθεροποιητικό πρόγραμμα. Τα 110 δισ. ευρώ καλύπτουν επομένως τις ακαθάριστες δανειακές ανάγκες του Δημοσίου για την επόμενη τριετία, οπότε υποτίθεται ότι η χώρα θα έχει σταθεροποιήσει το χρέος και θα μπορεί να επιστρέψει στις κεφαλαιαγορές, αν φυσικά τηρηθεί το χρονοδιάγραμμα μείωσης του ελλείμματος που συμφωνήθηκε.

Το να συζητάμε τώρα για αναδιάρθρωση του χρέους, μόλις δύο βδομάδες μετά την κύρωση της συμφωνίας από τη Βουλή και πριν ακόμα αποδείξουμε ότι μπορούμε να τηρήσουμε τις δεσμεύσεις που αναλάβαμε έστω και για ένα τρίμηνο, εκπέμπει το μήνυμα ότι δεν έχουμε σκοπό να τηρήσουμε τις υποχρεώσεις μας και αναζητούμε εύκολες λύσεις. Οι εταίροι μας στην Ευρωζώνη μάς παραχώρησαν δάνειο μαμούθ και εν συνεχεία συμφώνησαν σε πρόσθετο πακέτο ύψους 750 δισ., συγχρηματοδοτούμενο από το ΔΝΤ για να προστατεύσουν το κοινό νόμισμα και να αποτρέψουν μία γενικότερη κατάρρευση. Το τελευταίο που χρειάζεται τώρα είναι να ανοίξουμε συζήτηση για αναδιάρθρωση του χρέους, που θα επηρεάσει αρνητικά τις τράπεζες των χωρών που μας δάνεισαν τα χρήματα και μπορεί να έχει μη ελεγχόμενες συνέπειες στο κοινό νόμισμα. Οσοι υποστηρίζουν την άμεση αναδιάρθρωση του χρέους προφανώς δεν έχουν αντιληφθεί πόσο κρίσιμη είναι η περίοδος που διανύουμε για το μέλλον της Ευρώπης και τη θέση μας σε αυτήν.

Αντί να συζητάμε για αναδιάρθρωση του χρέους, καλό θα είναι να επικεντρωθούμε στην εφαρμογή του προγράμματος διάσωσης. Το πρόγραμμα εμπεριέχει όλες τις μεταρρυθμίσεις που συζητάμε εδώ και δεκαετίες αλλά δεν τις εφαρμόζουμε λόγω «πολιτικού κόστους». Εκ βάθρων μεταρρύθμιση ασφαλιστικού, άνοιγμα κλειστών επαγγελμάτων, εισαγωγή αποτελεσματικού μηχανισμού ελέγχου των δαπανών, μεγαλύτερη ευελιξία στην αγορά εργασίας, ουσιαστική απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας κ. λπ. Τα πρώτα δείγματα γραφής στις διαρθρωτικές παρεμβάσεις που πρέπει να γίνουν στις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών για να λειτουργήσει ο ανταγωνισμός δεν είναι ενθαρρυντικά. Οι ενδοκυβερνητικές διαφωνίες ως προς τον τρόπο εφαρμογής των μέτρων, με ορισμένους να προτιμούν απελευθέρωση στα χαρτιά μόνο, δείχνει ότι η λογική του πολιτικού κόστους δεν έχει ξεπεραστεί. Επιβεβαιώνονται έτσι οι αμφιβολίες που εξέφρασε πρόσφατα ο πρόεδρος του ΣΕΒ κατά πόσο ένα κρατικοδίαιτο πολιτικό σύστημα είναι σε θέση να απελευθερώσει την οικονομία από τα δεσμά του κρατισμού.

Ενώ ο πρωθυπουργός φαίνεται πεπεισμένος ότι ο μηχανισμός στήριξης είναι μια χρυσή ευκαιρία για να αλλάξει το εσωστρεφές αναπτυξιακό μοντέλο και να σταματήσουν ο παρασιτισμός και η αδιαφάνεια στο Δημόσιο, δεν μοιάζουν όλοι οι κυβερνητικοί παράγοντες να κινούνται στο ίδιο μήκος κύματος. Οπως επισημαίνει το ΔΝΤ στην παράγραφο 42 της έκθεσης που συνοδεύει τους όρους του δανείου: «Το πρόγραμμα διαρθρωτικών αλλαγών είναι φιλόδοξο, αλλά υπάρχουν σημαντικές ασάφειες [...] το πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων είναι απογοητευτικό και τα σχέδια αναδιάρθρωσης των δημοσίων επιχειρήσεων είναι αδύναμα». Και πράγματι. Αντί να ξεκινήσει από την ακόμα κερδοφόρο ΔΕΗ, η κυβέρνηση στοχεύει στην ιδιωτικοποίηση του ΟΣΕ, την ενσάρκωση της κρατικής κακοδιαχείρισης, λες και υπάρχει η παραμικρή περίπτωση επενδυτικού ενδιαφέροντος στη σημερινή του κατάσταση.

Τι θα συμβεί αν δεν τηρήσουμε τους όρους του Μνημονίου Συνεννόησης; Η Γερμανία αυτήν την εβδομάδα το κατέστησε απόλυτα ξεκάθαρο: «Ελεγχόμενη» χρεοκοπία και έξοδος της χώρας από την Ευρωζώνη. Εχοντας υποστεί μεγάλο πολιτικό κόστος ζητώντας από τους Γερμανούς φορολογουμένους να διασώσουν τους σπάταλους Έλληνες, η κ. Μέρκελ είναι αποφασισμένη να επιβάλει δημοσιονομική πειθαρχία προσφέροντας «δόντια» στο Σύμφωνο Σταθερότητας. Το πρόγραμμα που παρουσίασε την περασμένη Τετάρτη για την ενίσχυση της Ευρωζώνης περιλαμβάνει διαδικασίες για ελεγχόμενη χρεοκοπία των «άσωτων» χωρών-μελών, ώστε να αποφευχθεί ένα domino effect γενικευμένης αστάθειας που θα απειλούσε τη σταθερότητα του ευρώ. Το πρόγραμμα, βασισμένο στην πρόταση των Daniel Gros και Thomas Mayer του CEPS, ερμηνεύτηκε σαν προοίμιο αλλαγής της Συνθήκης ώστε να μπορεί μια χώρα-μέλος να εκδιωχθεί από την Ευρωζώνη. Θα είναι ασυγχώρητο να φτάσουμε εκεί.

* Η κ. Μιράντα Ξαφά είναι σύμβουλος επενδύσεων στην IJ Partners.